

SEŽANA ▶ Konferenca o geomagnetizmu - Sežanski laboratorij glavni v Sloveniji?

Primorci "magnetijo"

V EU potekajo na področju geomagnetizma trije veliki projekti, vsak med njimi je "težji" od milijarde evrov. EU je na tem področju svetovna velesila, poleg Belgije pa igrata pri tem pomembni vlogi Italija in Madžarska. Slovenija je zaradi razpada nekdanje države ostala "nepopolna", to vrzel pa nameravajo zapolniti Primorci, ki v tem vidijo tudi raziskovalno tržno nišo.

Pobudnik in glavni nosilec brisanja zaostanka za svetom na tem področju je Laboratorij za geomagnetizem in aeronomijo, ki deluje v okviru Visokošolskega središča Sežana. Pomemben korak na poti k cilju - postati glavna raziskovalna ustanova na tem področju v Sloveniji - je bila dvodnevna mednarodna konferenca, ki so jo konec tedna pripravili v Sežani.

Udeležilo se je je 35 strokovnjakov iz Belgije, Italije, Madžarske, Hrvaške, Srbije, Makedonije in Ukrajine, med njimi nekaj pomembnih imen s tega področja: **Jean L. Rasson**, direktor bel-

gijskega kraljevega inštituta za meteorologijo in predsednik mednarodnega združenja za geomagnetizem in aeronomijo, **Antonio Meloni** z italijanskega Inštituta za geofiziko in vulkanologijo ter namestnik direktorja Inštituta za vesoljske raziskave iz Ukrajine.

"Da bi se naš laboratorij, ki sicer deluje poldrugo leto, a ima za zdaj le tretjino potrebne opreme, uveljavil, prišel do novih znanj in se vpel v svetovno mrežo, smo se morali opreti na tujce, ki imajo znanje, tradicijo, pretekle raziskave in svetovne referen-

ce," je pojasnil direktor Visokošolskega središča Sežana **Danijel Božič**.

Glavni pobudnik in raziskovalec geomagnetizma v Sloveniji pa je dr. **Rudi Čop**, vodja sežanskega laboratorija in tudi vodja prvih referenčnih meritev na območju Slovenije.

Te je s skupino sodelavcev opravil pred mesecem dni na Predmeji ter na dveh "kontrolnih" točkah - pri Kazljah na Krasu in pri Polju na Šentviški planoti. *"Meritve so pokazale, da je ta kraj zelo dober za referenčne meritve,"* je povedal Čop.

Izbor kraja za referenčne meritve je bil težaven - med drugim tega območja ne smejo "motiti" daljnovodi, železnice in druga infrastruktura, pa tudi v prihodnje naj bi tam ne bilo takšne "moteče" infrastrukture. Poleg tega mora imeti postaja še vrsto drugih lastnosti, je pojasnila mag. **Daša Fabjan** s portoroške fakultete za pomorstvo in promet, ki je tudi sodelovala pri izboru kraja za referenčno postajo.

Da ne bi po nepotrebnem naleteli na nasprotovanje domačinov, pa so raziskovalci že na začetku pritegnili tudi domačine - in dve izmed njih, **Karmen Čibej** in **Friderika Velikonja**, sta se udeležili tudi sežanske konference ter bili s slišanim zadovoljna.

In čemu sploh lahko služijo meritve geomagnetnih polj? *"Uporabne so na številnih področjih: za navigacijo, pri geoloških raziskavah, v geotehniki (v svetu že izvajajo te meritve pred gradnjo zahtevnih stavb), v arheologiji, pri razminiranju vod, v medicini (najbolj znana je magnetna resonanca), pri raziskavah kakovosti hrane in vode ..."* našteva Rudi Čop.

Možnosti za raziskave je torej veliko. Laboratorij je s sofinanciranjem nakupa opreme podprla tudi sežanska občina, v prihodnje pa računajo tudi na financiranje iz drugih virov.

MARICA URŠIČ ZUPAN

Foto: Marica Uršič Zupan

Mednarodna konferenca o biomagnetizmu je bil tudi prvi pomembnejši mednarodni dogodek sežanskega Laboratorija za geomagnetizem in aeronomijo